

فلسفه و منطق

۱-گزینه «۲» - گزاره فلسفی است و مربوط به علم اخلاق که در حیطه فلسفه مضاف آن علم بررسی می‌شود. (شاخه فلسفه) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گزاره فلسفی در حیطه هستی‌شناسی است. (ریشه فلسفه)

گزینه «۳»: گزاره فلسفی در حیطه هستی‌شناسی است. (ریشه فلسفه)

گزینه «۴»: گزاره غیر فلسفی و مربوط به علم ریاضی است.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس دوم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - صفحه ۱۲ و ۱۳) (متوسط)

۲-گزینه «۳» - برای کسب دانش در علوم مانند اقتصاد، آمار و یا زیست‌شناسی از روش‌های تجربی استفاده می‌شود. اما در منطق، فلسفه و ریاضی از عقل محض برای کسب دانش استفاده می‌گردد.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس اول - چیستی فلسفه - صفحه ۱۰) (آسان)

۳-گزینه «۲» - رویارویی با سوالات بنیادین برای ورود به تفکر فلسفی و فطرت ثانی کافی نیست. (رد گزینه «۱») بلکه انسان اگر از مرحله فطرت اول عبور کند و با جدیت و به طور پیوسته به سوالات بنیادین بپردازد وارد مرتبه دوم تفکر می‌شود که تفکر فلسفی نام دارد. همچنین این انسان حتماً نباید فیلسوف باشد یا دارای تیخ در حل مسائل فلسفی باشد این انسان می‌تواند یک کارگر، دانش‌آموز یا فیزیک‌دان باشد. (رد گزینه «۴») جهان معقولات همان ماورالطبیعه است که تنها با عقل و شهود قابل درک است. متفکر فلسفی زمانی که با جدیت و پیوستگی به سوال‌های بنیادین بپردازد در پی راه‌یابی به جهان معقولات است. اینکه انسان در پی تقویت توان فکری و فلسفی باشد الزاماً گویای ورود او به فطرت ثانی و جریان تفکر فلسفی نیست. (رد گزینه «۳») بنابراین گزینه «۲» صحیح می‌باشد.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس اول - چیستی فلسفه - صفحه ۵) (متوسط)

۴-گزینه «۱» - در تمثیل غار افلاطون، غار نماد عالم طبیعت و ماندن در نادانی و عدم درک حقیقت به زندانی دریند تشبیه شده است.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس سوم - فلسفه و زندگی - صفحه ۲۵) (متوسط)

۵-گزینه «۲» - دیدگاهی که در آن افراد جامعه نقش و هویت مستقلی ندارند و افکار، اندیشه‌ها و تصمیم‌گیری‌های آنان تابع شرایط اجتماعی است دیدگاه اصالت جامعه است. آنان که به اصالت جامعه معتقدند برنامه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آنان سمت و سویی اجتماعی دارد و همواره منافع جمع در اولویت قرار دارد. این افراد در سیاست به سوسیالیسم معتقدند که تامین‌کننده منافع جمعی است. در این دیدگاه چون قدرت تصمیم‌گیری از فرد سلب شده تابع شرایط جامعه است و انسان نمی‌تواند بر جامعه تاثیر بگذارد. (نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس دوم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - صفحه ۱۶) (متوسط)

۶-گزینه «۳» - باورهای فلسفه انسان را می‌سازند و نقش تعیین‌کننده در انتخاب هدف دارند (نه برعکس) به عبارت دیگر این باورها هستند که به ما می‌گویند چه چیزی را هدف قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس سوم - فلسفه و زندگی - صفحه ۲۱) (متوسط)

۷-گزینه «۴» - گاز می‌تواند مایع باشد و می‌تواند مایع نباشد به عبارت دیگر حمل‌محمول برای موضوع امکانی است. هر موجودی هم دارای علت نیست مثلاً خداوند که موجود است اما علت ندارد و خود علل‌العلل می‌باشد پس حمل‌محمول برای موضوع در این عبارت هم امکانی است.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۹ و ۱۰) (دشوار)

۸-گزینه «۲» - اشاره کردن با ضمیر این و آن نشان می‌دهد که به وجود (هستی) چیزی پی بردهایم و از چیستی آن بی‌خبریم و هستی همان وجه مشترک همه موجودات است.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - صفحه ۳) (متوسط)

۹-گزینه «۲» - زادگاه تالس ← شهر میلئوس - سقراط و افلاطون آن را به نخستین کانون جهانی فلسفه مبتدل کردند.

(نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس چهارم - آغاز تاریخی فلسفه - صفحه ۳۳) (دشوار)

۱۰-گزینه «۳» - اینکه می‌توانیم ماهیاتی را تصور کنیم که وجود ندارند نشان می‌دهد مفهوم وجود با ماهیت تفاوت دارد وگرنه با شناخت یک ماهیت آن ماهیت قطعاً وجود داشت. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حتی اگر وجود و ماهیت با هم مغایرت هم نداشتند باز هم می‌شد وجود را بر ماهیت حمل کرد. فقط در آن صورت دیگر حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل نبود.

گزینه «۲»: هر چیزی که وجود دارد قطعاً دارای ماهیت است.

گزینه «۴»: سلب وجود از ماهیت تنها در ذهن امکان دارد ولی در خارج این دو تنها دو جنبه متفاوت از یک وجودند.

(سراسری) (پایه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - صفحه ۴ و ۵) (دشوار)

۱۱-گزینه «۲» - مربع چون منظم‌الاضلاع است حمل وجود برای آن ضروری است بنابراین این عبارت نادرست است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انسان فانی است و حمل وجود بر انسان باقی امتناعی است. بنابراین امکان حمل وجود برای آن وجود ندارد.

گزینه «۳»: واجب‌الوجود بالذات همان خداوند است که حمل وجود برای آن ضروری است.

گزینه «۴»: عدد بی‌نهایت وجود ندارد چون عدد باید دارای مقدار باشد بنابراین احتمال وجود داشتن ندارد.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۹ و ۱۰) (دشوار)

۱۲-گزینه «۴» - از نظر علمی و فیزیکی هیچ جسم دو بعدی در جهان ماده وجود ندارد که ضخامت آن صفر باشد و همه اجسام و جواهر طبق تعریف فلسفی دارای سه بعد هستند. بنابراین جسم دو بعدی ممکن‌الوجود بالذات است. (سه بعدی بودن ذاتی جسم است و از آن جدایی ناپذیر است.)

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۱۰) (دشوار)

۱۳-گزینه «۳» - بررسی گزینه‌ها:

عبارت الف) با فراهم آمدن علت ممکن‌الوجود از حالت امکان خارج شده و وجودش واجب می‌شود و موجود می‌گردد. در نتیجه این عبارت صحیح است.

عبارت ب) برخی از ناموجودها که در ذات خود ممکن‌الوجودند با به وجود آمدن علت از حالت امکان خارج شده و واجب‌الوجود می‌گردند. قسم دیگری از ناموجودها هم ممکن‌الوجودهای بالذاتی هستند که ذات آن‌ها با وجود حالت امتناع دارد و هرگز موجود نمی‌گردند. این عبارت صحیح می‌باشد.

عبارت ج) در رابطه امکانی عقل حمل‌محمول بر موضوع را نه ضروری می‌داند و نه غیر ضروری به عبارت دیگر ممکن‌الوجود می‌تواند بر موضوع عارض شود یا نشود. بنابراین عبارت نادرست است.

عبارت د) لا اقتضا بودن یعنی همان امکان ذاتی که شی برحسب ذات خود نه ضرورت وجود دارد نه امتناع وجود بنابراین این عبارت نیز نادرست می‌باشد.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۱۲ تا ۱۳) (دشوار)

۱۴-گزینه «۲» - شدن در فلسفه به معنای حرکت است. هر اکتیویست معتقد بود همه چیز در سیلان و حرکت است و هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد. (رد گزینه «۱») دگرگونی قانون زندگی و کائنات است (رد گزینه «۳») همچنین او معتقد بود که وحدت اضداد است که جهان را می‌سازد بر خلاف نظر پارمنیدس که می‌گفت نیستی در جهان واقع وجود ندارد و نمی‌توان گفت نیستی هست چون این جمله تناقض آمیز است. (رد گزینه «۴») (نیکم‌حشم) (پایه یازدهم - درس چهارم - آغاز تاریخی فلسفه - صفحه ۳۲) (دشوار)

۱۵-گزینه «۱» - غنی‌بالذات ضرورتاً یگانه و واحد است. بنابراین مفهوم یگانه از مفهوم غنی بالذات جدایی‌ناپذیر است. (حمل ضروری است). درست مثل مفهوم شکل که از مفهوم ذوزنقه جدایی‌ناپذیر است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حمل گیاه بر دارای حیات ضروری نیست. زیرا ممکن است دارای حیات حیوان باشد نه گیاه.

گزینه «۳»: حمل منحصر به فرد بر مولود کعبه ضروری نیست زیرا ممکن است فرد دیگری هم در کعبه متولد شود.

گزینه «۴»: ممکن است دارای چهارضلع مربع باشد پس حمل ذوزنقه بر آن ضروری نیست. (سراسری) (پایه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - صفحه ۵) (دشوار)

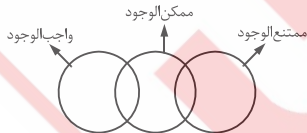
۱۶-گزینه «۴» - در قضایای ایجابی (ضروری) حمل‌محمول برای موضوع ضروری و واجب است و عقل عارض نشدن محمول بر موضوع را محال می‌داند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امتناعی

گزینه «۲»: امکانی

گزینه «۳»: امتناعی (نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۱۰) (متوسط)

۱۷-گزینه «۲» - با توجه به شکل نسبت میان ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود عموم و خصوص من‌وجه است. زیرا برخی از ممکن‌ها هنوز واجب‌الوجود نشده‌اند و برخی از واجب‌الوجودها ممکن‌الوجود نیستند مانند خدا. از طرف دیگر نسبت میان ممکن‌الوجود و ممکن‌الوجود هم من‌وجه است زیرا ممکن‌الوجودهایی هستند که هنوز موجود نشده‌اند و از این نظر ممکن‌الوجود بالغير محسوب می‌شوند و ممکن‌الوجودهایی هستند که در ذات خود ممکن‌الوجود نیستند مانند مربع پنج ضلعی. نسبت میان ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود نیز تبیین است.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۱۲) (دشوار)

۱۸-گزینه «۴» - گسترده یک مفهوم یعنی بیان ذات و حقیقت آن مفهوم که حمل آن برای موضوع ضروری است و از موضوع جدایی‌ناپذیر است و برای حمل آن نیازمند تبیین و دلیل نخواهیم بود. (نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - صفحه ۵) (متوسط)

۱۹-گزینه «۱» - همه ممکن‌الوجودها بالذات هستند و ما ممکن‌الوجود بالغير نداریم. آن دسته از ممکن‌الوجودهایی که علت وجود برایشان فراهم شده و موجود شده‌اند را واجب‌الوجود می‌گوییم. اما ممکن‌الوجودهایی که هنوز علت وجودی برایشان فراهم نشده از آن جهت که هنوز موجود نشده‌اند ممکن‌الوجود بالغير هستند اما همچنان در ذات خود ممکن‌الوجودند. پس ممکن‌الوجودهای بالذات یا ممکن‌الوجود بالغير هستند یا نیستند اما ممکن‌الوجودهای بالغير همگی ممکن‌الوجود بالذات هستند. پس دایره ممکن‌الوجود بالذات گسترده‌تر است.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - صفحه ۱۲) (متوسط)

۲۰-گزینه «۴» - به علت توجه خاص ابن سینا بحث مغایرت وجود و ماهیت مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت به گونه‌ای که مغایرت وجود و ماهیت را یکی از اساسی‌ترین آراء و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی دانسته‌اند.

(نیکم‌حشم) (پایه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - صفحه ۶) (آسان)